

ELS MOLINS FARINERS DE LA CONCA DE L'ANOIA

SALVADOR PALAU I RAFECAS

*A la memòria de l'inoblidable i efímer amic en Joan Virella i Bloda,
que sempre estarà en el record dels qui gaudírem de la seva
bonhomia.*

*Un nou riu, un nou inventari. En aquesta ocasió ens remetem als
diferents engranatges que formen l'àmplia conca hidrogràfica del riu
Anoia. Els resultats obtinguts són de vuitanta-nou molins fariners
retrobat i el motiu no és altre que la recuperació històrica d'aquesta
degradada indústria d'antany.*

*Des de fa una sèrie d'anys la meva dèria és trepitjar i resseguir els
cursos dels rius, enumerant aquests ginys hidràulics moguts per la
força de l'aigua. Fruit d'aquesta laboriosa recerca, feta dintre un ampli
sector de Catalunya, hem localitzat la gratificant quantitat de cinc-
cents i escaig molins fariners, o el que en queda, car nous i moderns
sistemes han fet que quedessin en un immerescut oblit.*

*El riu Anoia forma part del conjunt de rius que hem anat catalogant.
És el segon en nombre de molins que hi havien funcionat; al seu
davant té el Francolí, amb noranta-un molins, i el segueixen el Foix i
el Corb, amb cinquanta-tres cadascun; el Siurana i el Gaià, amb
cinquanta-un molins; l'Ondara, amb quaranta-set; amb trenta-set el riu
Sió; amb dinou, el Llobregós, etc.*

*Aquesta és, doncs, una nova aportació que esperem que sigui
d'utilitat per a les investigacions històriques que actualment es duen a
terme.*

ELS MOLINS FARINERS DE LA CONCA DE L'ANOIA

RIU ANOIA

Actualment encara no s'ha determinat en quin indret neix exactament el riu Anoia. No volem en aquest cas entrar en polèmiques, però sí que hem de fixar, naturalment condicionats per la recerca i la complementació d'aquest treball, un punt de partida. Hem situat aquest naixement al peu de la població de Prats del Rei, per tant el quilometratge del riu Anoia, el fem des de la vila referida fins a Martorell, amb un total aproximat d'uns 71 quilòmetres de recorregut.

Aclarit aquest punt, ens referirem a les rieres o torrents que reforcen el cabdal de l'Anoia. Naturalment, només parlarem de les que tenen un rastre evident de les antigues indústries farineres, les quals, en un temps no massa llunyà, depenien exclusivament de la força motriu de l'aigua.

La següent llista va encapçalada pel torrent de Moriscó, que s'uneix a Prats del Rei amb l'hipotètic naixement del riu Anoia; per la dreta i a la sortida de Copons se li uneix la riera Gran, d'uns 10 quilòmetres, que s'inicia al límit del municipi de Veciana, entre el molí de la Roda i Sant Martí de Sesgueioles. En el decurs del seu recorregut, la riera Gran rep també, per la dreta, la riera de Veciana, d'uns 8,6 quilòmetres comptabilitzats des del límit de municipi i molt a prop de l'indret de l'Astor. Més avall, per la dreta, se li uneix el que inicialment és el torrent del Molí de les Vinyes, de 10,50 quilòmetres, que va des de sota Bellmunt, al límit del municipi d'Argensoia, fins a les portes de Santa Maria del Camí. Des

d'aquí la riera agafa el nom de la població i després d'uns altres 6 quilòmetres reforçarà el cabdal de l'Anoia. La riera de Clariana, també per la dreta, se li unirà a l'altura de Jorba. Aquesta neix a les immediacions del llogarret de les Roques, al municipi de Santa Coloma de Queralt, i té un recorregut d'uns 19 quilòmetres. Més avall trobem la riera de Tous, de 14 quilòmetres, que va des de sota Fiol fins a l'Anoia, just on es troben el molí Blanc i el pont del Mateu. Després d'Igualada, al peu de Vilanova del Camí, hi desguassa el torrent d'en Garrigosa, d'uns 9 quilòmetres, que s'inicia entre els quilòmetres 45 i 46 de la carretera que va des de Santa Margarida de Montbui fins a Valls. Segueix la riera de Carme, que neix als límits de les províncies de Barcelona i Tarragona, al municipi de la Llacuna. El tram inicial, fins a entrar al municipi de Carme, és conegut per riera de Miralles. El recorregut total és de 23,5 quilòmetres fins a ajuntar-se amb el riu mare per sota la Pobla de Claramunt. L'últim d'aquests torrents o rieres, tots ells a la dreta del riu Anoia, és el riu de Bitlles que, amb 32 quilòmetres de recorregut, s'inicia sota Torrebusqueta (municipi de la Llacuna) amb el nom de torrent de la Molinada; continua amb el nom de riera de Rofes o de la Llacuna, després amb el nom de Mediona i, finalment, fins a Monistrol d'Anoia, on desguassa, com a riu de Bitlles.

Cal clarificar que a les rieres de Rubió, Òdena, Castellolí i Piera, afluents per l'esquerra de l'Anoia, no he trobat rastre de molins fariners, com tampoc al riu Avernó que passa per Sant Sadurn d'Anoia i és afluent per la dreta de l'Anoia.

Per diversos motius, que no cal detallar, a darrera hora i després d'haver-se fet el mapa de localització dels molins, fruit de la casualitat he pogut localitzar tres molins a les immediacions d'Òdena i a la riera del mateix nom; malauradament, no seguiran l'ordre pre-establert i seran numerats i descrits al final del treball amb els números 90-91-92.

Els 92 molins fariners els localitzem en 26 municipis; 17 dels municipis són de l'Anoia, 7 municipis de l'Alt Penedès i 2 del Baix Llobregat.

ELS MOLINS FARINERS DE L'ANOIA**TORRENT DEL MORISCÓ**

Núm. 1	Molí del Sebastià	788184	D	Prats del Rei
--------	-------------------	--------	---	---------------

RIU ANOIA (riera de Sant Pere)

Núm. 2	Molí d'Albareda	780165	D	Prats del Rei
Núm. 3	Molí de Canalet	779159	E	Prats del Rei
Núm. 4	Molí de Canalet de Dalt	782157	E	Prats del Rei
Núm. 5	Molí de Pallerols	777154	D	Veciana

RIERA GRAN

Núm. 6	Molí de la Roda	753157	D	Veciana
Núm. 7	Molí del Solanet	754132	E	Veciana
Núm. 8	Molí de la Morera	754150	E	Veciana
Núm. 9	Molí Nou	753145	D	Veciana
Núm. 10	Molí del Lloret	754137	E	Veciana
Núm. 11	Molí de l'Horta	754136	E	Veciana
Núm. 12	Molí del Fiterol	753129	D	Veciana
Núm. 13	Molí de Mas Lloretó de Dalt	755125	E	Copons
Núm. 14	Molí de Mas Lloretó de Baix	755124	E	Copons
Núm. 15	Molí del Plomissó	756124	D	Copons

RIERA DE VECIANA

Núm. 16	Molí del Missó	744128	D	Veciana
Núm. 17	Molí del Brunet	747125	D	Veciana
Núm. 18	Molí de la Carota	753125	E	Veciana

RIERA GRAN

Núm. 19	Molí del Vilella	759123	E	Copons
Núm. 20	Molí Torre de la Masia	760119	D	Copons
Núm. 21	Molí del Gelabert	761115	E	Copons
Núm. 22	Molí de Dalt	763108	E	Copons
Núm. 23	Molí del Mig	764108	E	Copons
Núm. 24	Molí del Madora	764107	E	Copons

RIU ANOIA (riera de Copons)

Núm. 25	Molí de Nocs	767100	E	Copons
---------	--------------	--------	---	--------

Molí d'Albareda, núm. 2 de l'inventari (foto Salvador Palau).

Molí de Canalet de Dalt, núm. 3 de l'inventari (foto Salvador Palau).

Molí de la Morera, núm. 8 de l'inventari (foto Salvador Palau).

Molí Nou, núm. 9 de l'inventari (foto Salvador Palau).

Molí de la Sala, núm. 38 de l'inventari (foto Salvador Palau).

Molí de Tous, núm. 40 de l'inventari (foto Salvador Palau).

TORRENT DEL MOLÍ DE LES VINYES

Núm. 26	Molí de les Vinyes	694069	D	Argensola
Núm. 27	El Molinot	721096	E	Argensola

RIERA DE SANTA MARIA DEL CAMÍ

Núm. 28	Molí de Jaume Joan	729097	E	Argensola
Núm. 29	Molí del Simon	736097	E	Veciana
Núm. 30	Molí del Juncosa	770082	E	Jorba

RIERA DE CLARIANA

Núm. 31	Molí del Racó	696049	E	Argensola
Núm. 32	Molí Vell	699048	E	Argensola
Núm. 33	Molí Nou	702048	E	Argensola
Núm. 34	Molí del Fèlix	714052	E	Argensola
Núm. 35	Molí de Baix	747055	E	Argensola
Núm. 36	Molí de Dalt	740056	E	Argensola

RIU ANOIA

Núm. 37	Molí del Permanyer	790062	D	Jorba
Núm. 38	Molí de la Sala	805052	E	Jorba

RIERA DE TOUS

Núm. 39	Molí de Gallardes	734021	E	Sant Martí de Tous
Núm. 40	Molí de Tous	774017	E	Sant Martí de Tous
Núm. 41	Molí del Maset	789040	E	Sant Martí de Tous
Núm. 42	Molí de la Fàbrica	801043	D	Sta. Margarida Montbui

RIU ANOIA

Núm. 43	Molí Blanc	814049	E	Òdena
Núm. 44	Molí del Boix	819046	D	Òdena
Núm. 45	Molí Nou	837045	E	Òdena
Núm. 46	Molí de l'Alert	862035	E	Vilanova del Camí

TORRENT D'EN GARRIGOSA

Núm. 47	Molí del Polvo de Dalt	852033	E	Sta. Margarida Montbui
Núm. 48	Molí del Polvo de Baix	853033	E	Sta. Margarida Montbui
Núm. 49	Molí del Perdut	862033	D	Vilanova del Camí

Molí del Polvo de Baix, núm. 48 de l'inventari (foto Salvador Palau).

Molí de la Boixera, núm. 50 de l'inventari (foto Salvador Palau).

Molí de Sant Joan, núm. 70 de l'inventari (foto Joan Virella-1975).

RIU ANOIA

Núm. 50	Molí de la Boixera	891023	E	La Pobla de Claramunt
Núm. 51	Molí de les Figueres	897010	E	La Pobla de Claramunt

RIERA DE CARME

Núm. 52	Molí de Dalt	784963	D	Sta. Maria de Miralles
Núm. 53	Molí del Mig	785968	E	Sta. Maria de Miralles
Núm. 54	Molí de Baix	787972	D	Sta. Maria de Miralles
Núm. 55	Molí del Saver	849991	D	Carme

RIU ANOIA

Núm. 56	Molí del Titllo	903987	D	Capellades
Núm. 57	Molí del Xic	903989	D	Capellades
Núm. 58	Molí de la Vila	903985	D	Capellades
Núm. 59	Molí de Can Bota	914933	D	Cabrera d'Anoia
Núm. 60	Molí de Ca l'Alert	914967	E	Vallbona d'Anoia
Núm. 61	Molí de Ca l'Afou	918965	D	Cabrera d'Anoia

TORRENT DE CA N'AGUILERA

Núm. 62	Molí de Can Mata	944963	D	Piera
---------	------------------	--------	---	-------

RIU ANOIA

Núm. 63	Molí de l'Esquerrà	960907	D	Piera
Núm. 64	Molí de Can Romeu	984889	D	Sant Sadurní d'Anoia

TORRENT DE LA MOLINADA

Núm. 65	Molí del Nin	762917	D	La Llacuna
---------	--------------	--------	---	------------

RIERA DE ROFES O DE LA LLACUNA

Núm. 66	Molí de Rofes de Dalt	807947	E	La Llacuna
Núm. 67	Molí de Rofes de Baix	807947	E	La Llacuna
Núm. 68	Molí de Puigfred	813947	D	La Llacuna
Núm. 69	Molí del Trill	823950	E	La Llacuna

EL MEDIONA

Núm. 70	Molí de Sant Joan	845926	E	Mediona
Núm. 71	Molí de les Deus	878915	D	St. Quintí de Mediona
Núm. 72	Molí del Llarg	882912	E	St. Quintí de Mediona
Núm. 73	Molí del Coca	884911	E	St. Quintí de Mediona

Núm. 74	Molí Blanc	887908	E	St. Quintí de Mediona
Núm. 75	Molí de l'Oliver	891905	D	St. Quintí de Mediona
Núm. 76	Molí de Fogars	897906	D	St. Quintí de Mediona

RIU DE BITLLES

Núm. 77	Molí del Jan	914897	D	St. Pere Riudebitlles
Núm. 78	Molí de Can Ferrer	939894	E	Torrelavit

RIU ANOIA

Núm. 79	Molí del Racó	999876	E	Sant Sadurní d'Anoia
Núm. 80	Molí de Can Guineu	003875	E	Sant Sadurní d'Anoia
Núm. 81	Molí de la Foradada	004874	D	Subirats
Núm. 82	Molí d'en Bosch	018873	E	Subirats
Núm. 83	Molí de Cal Banyes	043886	E	Gelida
Núm. 84	Molí de Cal Piula	043893	D	Gelida

TORRENT DE LES FONTS

Núm. 85	Els Molinots	064897	D	Gelida
---------	--------------	--------	---	--------

RIU ANOIA

Núm. 86	Molí de Can Bargalló	067906	E	St. Esteve Sesrovires
Núm. 87	Molí del Priorat	098918	E	Martorell
Núm. 88	Molí d'en Carmona	105925	E	Martorell
Núm. 89	Molí del Revall	109922	D	Martorell

RIERA D'ÒDNA

Núm. 90	Molí de Cal Brunet de Dalt	877099	D	Òdena
Núm. 91	Molí de Cal Brunet de Baix	876097	D	Òdena
Núm. 92	Molí de Cal Roca	865058	E	Òdena

INVENTARI

TORRENT DEL MORISCÓ

Núm. 1 Molí del Sebastià 788184 D Prats del Rei

Es troba dintre la població de Prats del Rei. Està restaurat per a habitatge i la gent encara recorda quan funcionava.

RIU ANOIA (riera de Sant Pere)

Núm. 2 Molí d'Albareda 780165 D Prats del Rei

Dintre del mas fortificat d'Albareda hi ha l'edifici restaurat d'aquest molí. L'estança és coberta amb volta de canó i al llindar de la porta d'entrada hi ha l'escut de Montserrat i l'any 1776. Per la part del darrera és visible una gran bassa amb un esplèndid cacau d'uns 2,50 metres de diàmetre.

Núm. 3 Molí de Canalet de Dalt 779159 E Prats del Rei

Sota Can Canalet es veu la bassa (sense cacau) amb gruixudes parets de contenció i l'edifici d'una sola planta (5,5 x 4 metres) amb volta de canó. En un dels laterals del llindar de la porta hi ha esculpit l'any 1806, data que sembla correspondre a una reedificació. El molí havia fet anar dues moles.

Núm. 4 Molí de Canalet de Baix 782157 E Prats del Rei

En queda la bassa amb el seu cacau i un tros de la volta apuntada de l'estança de la part baixa, que és d'uns 3 x 5 metres. La localització del molí ha estat possible gràcies al jove Josep Serra del mas Canalet.

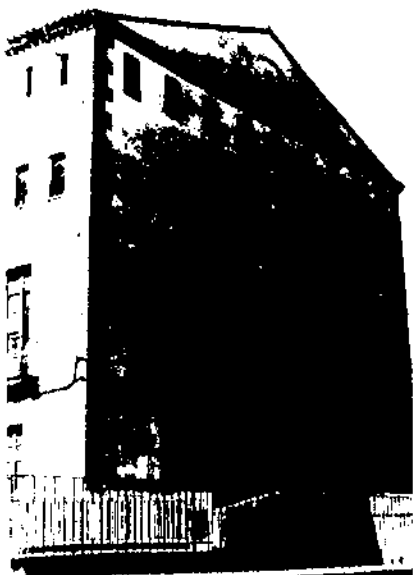
Núm. 5 Molí de Pallerols 777154 D Veciana

A la masia de Pallerols hi havia aquest molí que amb el temps es convertí en habitatge. On es trobava la bassa, actualment hi ha unes granges. El lloc es troba sota Sant Pere d'Esvim.

RIERA GRAN

Núm. 6 Molí de la Roda 753157 D Veciana

Edifici de grans dimensions on hi havia almenys dos tipus de molins, un de normal i l'altre pelador. El seu funcionament havia estat pel sistema tradicional, amb cacau, i posteriorment mogut per una enorme sínia, que ha estat desmuntada no fa gaires anys. Per la part del darrera encara es

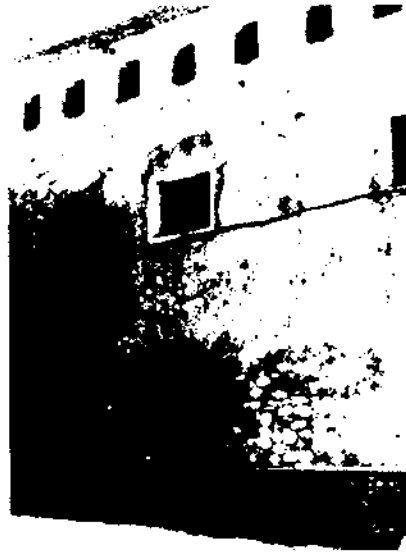
*Molí de la Vila, núm. 58 de l'inventari
(foto Salvador Palau).*

*Molí de Rofes (1972), núm. 66 de
l'inventari (foto Joan Virella-1972).*

*Molí del Trill, núm. 69 de l'inventari
(foto Salvador Palau).*

*Molí de Fogars, núm. 76 de l'inventari
(foto Salvador Palau).*

veu l'estança on es molia, coberta amb una volta, construcció que probablement correspon als segles XIII-XIV.

Núm. 7 Molí del Solanet 754132 E Veciana

Tot i estar totalment enderrocat, encara es poden veure restes de la volta de canó de la part baixa que és d'uns tres metres d'amplada. Segons referències orals sabem que havia estat un molí pelador.

Núm. 8 Molí de la Morera 754150 E Veciana

En queda la part baixa (5,5 x 4 metres) amb volta lleugerament apuntada i una obertura d'accés a ella. Al seu costat i a l'entorn, les restes d'un habitatge amb la porta d'entrada adovellada amb arc de mig punt. Per la part alta del molí encara és identificable part del cacau.

Núm. 9 Molí Nou 753145 D Veciana

L'estança de la part baixa (6 x 4 metres), coberta amb volta de canó, està molt ben conservada. La porta d'accés, d'1,40 metres, és adovellada amb arc de punt rodó. Per la part del darrera, una enorme bassa amb un cacau d'uns dos metres de diàmetre; se sap que en cada bassada es molien setze sacs de gra.

Núm. 10 Molí del Lloret 754137 E Veciana

Desaparegut totalment en època bastant recent. Estava situat per sota i un xic abans del mas Lloret. La localització exacta ens fou donada per Jaume Martí, «el Sala», que curiosament fou el darrer de picar les moles dels molins d'aquells entorns i altres indrets.

Núm. 11 Molí de l'Horta 754136 E Veciana

L'únic vestigi és un tros de volta de canó del que devia ser aquest petit molí d'uns 2,50 metres d'amplada, que es trobava sota i un xic més avall del mas Lloret.

Núm. 12 Molí del Fiterol 753129 D Veciana

Se'n conserva tota l'estructura en molt bones condicions. A la part baixa hi ha el molí cobert amb volta de canó, on s'accedeix a través d'una gran porta adovellada amb arc de mig punt. A la part del darrera veiem la bassa plena d'aigua amb el seu cacau.

Núm. 13 Molí de Mas Lloretó de Dalt 755125 E Copons

A frec del mas Lloretó es veu la bassa i la part baixa del molí (6 x 3 metres), cobert amb volta ogival.

Núm. 14 Molí de Mas Lloretó de Baix 755124 E Copons

Es veuen les restes de les quatre parets del molí, que era de dimensions molt reduïdes. Rebia l'aigua del de Dalt i era un molí pelador.

Núm. 15 Molí del Plomissó 756124 D Copons

Queden vestigis de la part baixa amb volta de canó. Es localitzen quasi bé on s'ajunten la riera Gran o de Miralles amb la de Veciana.

RIERA DE VECIANA**Núm. 16 Molí del Missó 744128 D Veciana**

Poc queda del que havien estat dos molins, un de normal i l'altre pelador. De les runes només s'identifica, a la part més baixa, una cavitat coberta amb volta on anava el rodet i que al mateix temps servia de desguàs. Aitals ruïnes es veuen a frec i sota mateix de la masia del mateix nom.

Núm. 17 Molí del Brunet 747125 D Veciana

Actualment és una masia habitada dita igual que el molí. Desconeixem què queda del molí.

Núm. 18 Molí de la Carota 753125 E Veciana

Queda la part baixa (8 x 4 metres), amb volta de canó que es veu reedificada o afegida a la part més estreta del fondo. Al damunt i per darrera es veu la bassa i un enorme cacau de boca circular d'uns 5 metres de diàmetre, acabat en forma de con o embut.

RIERA GRAN**Núm. 19 Molí del Vilella 759123 E Copons**

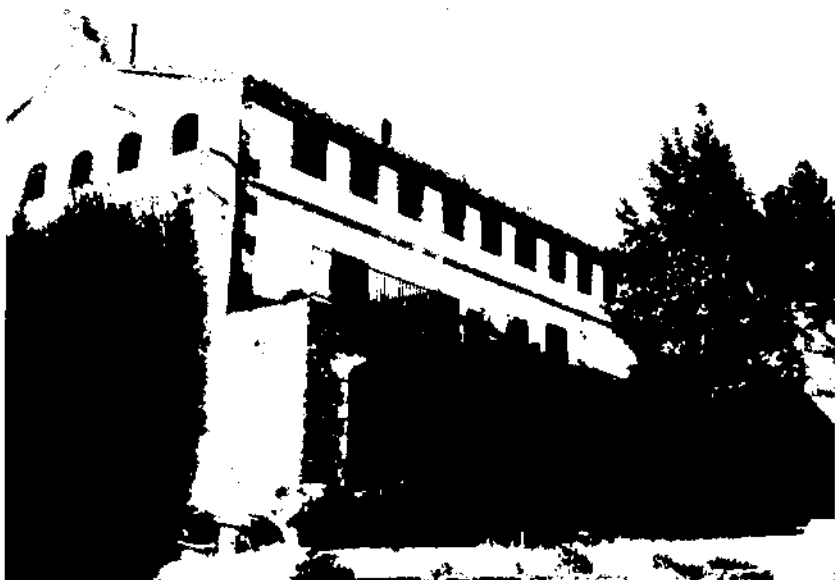
Molí-masia sense cap ús específic. En un temps havia estat una cantina d'estiu. Desconeixem què queda del molí.

Núm. 20 Molí Torre de la Masia 760119 D Copons

Se'n veuen algunes parets en peu, totes plenes de bardissa. Es localitza en un descampat sota mateix de la carretera de Veciana.

Núm. 21 Molí del Gelabert 761115 E Copons

El que queda en peu d'aquest molí, que es localitza sota mateix del mas de Gelabert, són les quatre parets. La resta de l'edifici és tota en ruïnes. Al damunt es veu la bassa amb el seu cacau i per la part més baixa queda visible el desguàs.

Molí del Jan (1970), núm. 77 de l'inventari (foto Joan Virella-1970).

Molí de Cal Banyes, núm. 83 de l'inventari (foto Salvador Palau).

Núm. 22 Molí de Dalt 763108 E Copons

Edifici d'estructura bastant moderna totalment enderrocat. Al seu damunt, la bassa que encara serveix per regar. Es troba al damunt del poble de Copons.

Núm. 23 Molí del Mig 764108 E Copons

Molí d'estructura bastant moderna (segle XVIII) en ruïnes. La seva bassa encara serveix per regar. Està a frec del lloc de Copons.

Núm. 24 Molí del Madora 764107 E Copons

Edifici molt ben conservat que féu les funcions de molí fariner, després d'oli i finalment de guix. Desconeixem què queda del molí en el seu interior. Per la part del darrera encara podem veure la bassa plena d'aigua i el cacau.

RIU ANOIA (riera de Copons)**Núm. 25 Molí de Nocs 767100 E Copons**

Actualment no en queda cap vestigi. Es trobava més avall del lloc de Copons, aproximadament on avui dia hi ha el camp d'esports.

TORRENT DEL MOLÍ DE LES VINYES**Núm. 26 Molí de les Vinyes 694069 D Argensola**

Poc queda del que havia estat molí. Es veuen, però, el cacau i el que era la bassa. Es localitza en un descampat sota Argensola.

Núm. 27 El Molinot 721096 E Argensola

En queda la part baixa amb volta de canó i el cacau amb una llinda posterior que porta l'any 1791, però el molí sembla dels segles XII-XIV. Les restes es veuen més avall del llogarret de Parcerises.

RIERA DE SANTA MARIA DEL CAMÍ**Núm. 28 Molí de Jaume Joan 729097 E Argensola**

Sota el lloc de Santa Maria del Camí es veuen les ruïnes d'aquest molí, amb la bassa i alguna paret en peu.

Núm. 29 Molí del Simon 736097 E Veciana

En un descampat hi ha l'enderroc d'aquest molí, que sembla del segle XIII. Es conserven la volta de canó de la part baixa i restes de la porta d'entrada, que és adovellada amb arc de mig punt.

Núm. 30 Molí del Juncosa 770082 E Jorba

Per referències orals sabem que dintre del conjunt de la masia del Juncosa havia funcionat un molí. Desconeixem què en queda.

RIERA DE CLARIANA**Núm. 31 Molí del Racó 696049 E Argensola**

Està totalment derruït. L'únic vestigi identificable és el desguàs.

Núm. 32 Molí Vell 699048 E Argensola

Conjunt de ruïnes d'un habitatge, d'un molí i d'altres dependències. Per la part baixa, una estança coberta amb volta ogival on hi ha les moles. La façana s'intueix de construcció posterior. Està situat al peu del camí de Contràs a Clariana.

Núm. 33 Molí Nou 702048 E Argensola

Només en queda la bassa amb el cacau quadrat; la resta d'edificació ha desaparegut totalment.

Núm. 34 Molí del Felix 714052 E Argensola

Molí que devia ser de grans dimensions i que es troba, totalment derruït, al peu mateix del camí que mena a Clariana. Per alguna de les parets i pel cacau s'intueix l'antigor del molí.

Núm. 35 Molí de Baix 747055 E Argensola

Quasi a frec del lloc de Clariana es localitzen les restes del referit molí. Com en molts dels molins que hem vist, la part baixa és la millor conservada; aquesta és de 4 x 5 metres i coberta amb volta de canó. La portalada sembla d'època posterior.

Núm. 36 Molí de Dalt 740056 E Argensola

Aquest també es troba prop de Clariana, a sota mateix. En queda algun vestigi i la paret de la bassa.

RIU ANOIA**Núm. 37 Molí del Permanyer 790062 D Jorba**

Sota el poble de Jorba, al lloc on s'ajunta la riera de Clariana amb l'Anoia, hi ha les ruïnes d'aquest molí, que semblen de factura bastant moderna.

Núm. 38 Molí de la Sala 805052 E Jorba

Actualment encara serveix d'habitatge. Tot i que no hem pogut visitar-ne l'interior, sembla conservar-se sense gaires modificacions.

RIERA DE TOUS**Núm. 39 Molí de Gallardes 734021 E St. Martí de Tous**

Al lloc on s'ajunta el torrent de l'Infern amb la riera de Tous i sota mateix de la masia de Gallardes es veuen les quatre parets de les ruïnes d'aquest molí. Al dintell de la porta hi ha l'any 1850, data que possiblement sigui d'una reconstrucció. El més destacable és el mur de contenció de la bassa, tot ell de pedra treballada.

Molí de Cal Piula, núm. 84 de l'inventari. A la foto Ramon Rovira Tubella (foto Salvador Palau).

Molí de Cal Brunet de Dalt, núm. 90 de l'inventari (foto Salvador Palau).

Núm. 40 Molí de Tous 774017 E St. Martí de Tous

Conjunt d'edifici que es troba en estat ruïnós. A l'estança que correspon al molí es veu un arc apuntat i el lloc on anaven encaixades dues moles. Es troba sota la població de Tous.

Núm. 41 Molí del Maset 789040 E St. Martí de Tous

En queda la paret de la bassa i un tros de mola. Damunt mateix d'aquest molí hi ha les restes d'un possible molí paperer o d'una fàbrica de filats.

Núm. 42 Molí de la Fàbrica 801043 D Sta. Margarida Montbui

Edifici de grans dimensions i relativament ben conservat que fou molí fariner i després, possiblement, molí paperer o fàbrica de filats.

RIU ANOIA**Núm. 43 Molí Blanc 814049 E Òdena**

Molí quadrat i de grans dimensions, ple d'obertures talment com si fos un molí paperer o una fàbrica de filats; de tota manera ens consta que també fou molí fariner. Es localitza molt a prop d'on s'ajunta la riera de Tous amb l'Anoia.

Núm. 44 Molí del Boix 819046 D Òdena

Només en queden en peu les quatre parets. Per la seva estructura sembla una construcció de finals del segle XIX i sabem que fou molí fariner per referències orals, ja que res no l'identifica com a tal.

Núm. 45 Molí Nou 837045 E Òdena

Es transformà a principis de segle en una farinera que funcionà primerament amb vapor (encara conserva la xemeneia) i després amb electricitat.

Núm. 46 Molí de l'Alert 862035 E Vilanova del Camí

Edifici amb construccions posteriors per adaptar-lo a adoberia. Es conserven els dos cacaos de l'antic molí fariner, cadascun dels quals fa uns dos metres de diàmetre per uns quatre metres d'alçada, coberts posteriorment per una arcada. Es localitza molt a prop d'on s'ajunten els torrents d'en Garrigosa i el d'Òdena amb l'Anoia.

TORRENT D'EN GARRIGOSA

Núm. 47 Molí del Polvo de Dalt 852033 E Sta. Margarida Montbui

Actualment és la masia habitada dita de cal Polvo. De l'antic molí es conserva l'estança de la part baixa (12 x 4,5 metres), coberta amb volta de canó. El 1726 el seu propietari es deia «Batista Frexas».

Núm. 48 Molí del Polvo de Baix 853033 E Sta. Margarida Montbui

És una mostra molt curiosa i digna d'ésser recuperada i restaurada. La conservació és bastant bona. L'edifici (4 x 4 metres) consta de planta baixa coberta amb volta de canó i porta d'accés amb arc de mig punt; al seu damunt, un pis bastit en forma de cúpula i una petita porta d'entrada també amb arc de mig punt. L'aigua, la rebia del molí de Dalt.

Núm. 49 Molí del Perdut 862033 D Vilanova del Camí

Només en queda alguna paret en peu. Es localitza on s'ajunta el torrent d'en Garrigosa amb l'Anoia i sota el cementiri de Vilanova del Camí.

RIU ANOIA

Núm. 50 Molí de la Boixera 891023 E La Pobla Claramunt

Originàriament fou molí paperer; en aquest segle es convertí en fariner i finalment en serradora. La conservació de l'edifici és bastant bona, igual que el muntatge de les moles i els soterranis (per on desguassava el molí), amb un rodets verticals.

Núm. 51 Molí de les Figueres 897010 E La Pobla Claramunt

Totalment restaurat per a habitatge, es conserva a la part baixa una volta ogival i porta d'accés adovellada amb arc de mig punt. Es troba dintre el nucli d'Aigües de Rigard i el seu propietari és en Ròmul Gabarró, el qual té un extraordinari museu de l'aigua i les restes del rodets de l'esmentat molí.

RIERA DE CARME

Núm. 52 Molí de Dalt 784963 D Sta. Maria Miralles

El molí és de forma quadrada, amb construccions posteriors adossades que actualment formen un conjunt d'habitatge. És el primer que es troba a la capçalera de la riera de Carme, dita també de Miralles.

Núm. 53 Molí del Mig 785968 E Sta. Maria Miralles

El conjunt de l'edifici es troba en estat ruïnós. És identificable la bassa i visible una de les moles a l'exterior. Fou en els seus millors temps una masia-molí.

Núm. 54 Molí de Baix 787972 D Sta. Maria Miralles

Està tot ell reconstruït com a segon habitatge. És un edifici de planta quadrada i sembla de factura moderna. Molt a prop es veuen les ruïnes d'una fassina.

Núm. 55 Molí del Saver 849991 D Carme

Del molí que es troba dintre la població de Carme, al carrer de les Fonts, només en queda la porta d'entrada adovellada amb arc de mig punt. Per la part del darrera, el lloc de la bassa és ocupat per una plaça on hi ha la bàscula municipal. Des d'allí, adossat al molí, es veu un gros cacau.

RIU ANOIA**Núm. 56 Molí del Titllo 903987 D Capellades**

Aquest molí de dintre Capellades, avui convertit en lloc de reunions de la indústria Vilaseca, compartí les seves funcions de molí fariner amb les de paperer. A l'escut de la porta es llegeix el cognom «Romaní».

Núm. 57 Molí del Xic 903989 D Capellades

Edifici de grans dimensions i de característiques pròpies de molí paperer, però que fou en determinades èpoques molí fariner. A l'escut de la porta d'entrada, que és amb grosses dovelles disposades en arc de mig punt, hi ha esculpit l'any 1775. Actualment sembla abandonat i es troba dintre Capellades.

Núm. 58 Molí de la Vila 903985 D Capellades

Edifici grandios i molt ben conservat que tant fou molí paperer com fariner. Actualment és ben conegut com a Museu del Paper de Capellades.

Núm. 59 Molí de Can Bota 914933 D Cabrera d'Anoia

Queda un gran edifici en peu que correspon a una antiga fàbrica de filats. Originàriament havia estat un molí fariner.

Núm. 60 Molí de Ca l'Alert 914967 E Vallbona d'Anoia

No queda res del molí fariner que després es convertí en fàbrica de filats.

Cacau del Molinet. La llinda porta la data 1791, núm. 27 de l'inventari (foto Salvador Palau).

Cacau del molí de Canalet de Baix, núm. 4 de l'inventari (foto Salvador Palau).

Cacau de grans proporcions (2 m d'amplada per 4 d'alçada) del molí de l'Alert, núm. 46 de l'inventari (foto Salvador Palau).

Muntatge de la mola del molí de Can Guineu, núm. 80 de l'inventari (foto Salvador Palau).

Núm. 61 Molí de Ca l'Afou 918965 D Cabrera d'Anoia

El que avui és una gran indústria, antigament era un molí fariner que desaparegué totalment amb l'aiguat del 27 de gener de 1740.

TORRENT DE CA N'AGUILERA**Núm. 62 Molí de Can Mata 944963 D Piera**

Algunes parets i el mur de contenció de la bassa són els únics vestigis que en queden, els quals es localitzen just on s'ajunta el torrent de la Venta, que és del que rebia l'aigua, amb el torrent de Ca n'Aguilera. Per aquests encontorns i prop de Piera sembla ser que hi havia un altre molí que rebia l'aigua del Rec del Prat. No se'n coneix cap rastre, però sí que es coneix la serra del molí.

RIU ANOIA**Núm. 63 Molí de l'Esquerrà 960907 D Piera**

Actualment l'edifici forma part d'un complex industrial en el qual s'elabora cava. Havia estat molí paperer.

Núm. 64 Molí de Can Romeu 984889 D St. Sadurní d'Anoia

Actualment és un habitatge que es localitza just on s'ajunta el riu de Bitlles amb l'Anoia.

TORRENT DE LA MOLINADA**Núm. 65 Molí del Nin 762917 D La Llacuna**

Petit molí de forma quadrada que ha estat restaurat com a segon habitatge. És dels que podríem denominar com a «molí de font». Al seu darrera es veuen perfectament les parets de la bassa que juntament amb la resta d'edificació semblen una construcció del segle XIX. Es localitza sota mateix del llogarret de Torrebusqueta i a l'inici del torrent de la Molinada, que poc després s'ajunta al de la Llacuna, dit de Rofes.

RIERA DE ROFES**Núm. 66 Molí de Rofes de Dalt 807947 E La Llacuna**

Actualment és un habitatge. Al darrera es veu la bassa i el cacau rodó.

Núm. 67 Molí de Rofes de Baix 807947 E La Llacuna

El molí és un segon habitatge i només en queda la bassa i el cacau.

Núm. 68 Molí de Puigfred 813947 D La Llacuna

J. Virella ens descriu que estava prop del nucli de les Barraques i de la font de la Teula; jo no n'he trobat cap rastre.

Núm. 69 Molí del Trill 823950 E La Llacuna

Edifici amb diverses construccions adossades al molí, el qual ens mostra una estança quadrada de 4 x 4 metres amb volta de canó i amb les moles i part dels seus engranatges encara visibles. Un arc apuntat uneix el molí amb l'edifici que és d'edificació posterior. Al darrera es veu la bassa i el cacau.

EL MEDIONA**Núm. 70 Molí de Sant Joan 845926 E St. Joan Mediona**

De construcció medieval i d'una sola planta, construït amb pedra cairejada i porta adovellada amb arc de mig punt. Al lloc de la bassa es construí una granja.

Núm. 71 Molí de les Deus 878915 D St. Quintí Mediona

Queda algun vestigi d'aquest molí documentat el 1399. N'era propietària Isabel, vídua d'Albert de Barberà, castlà de Mediona. Uns segles després es convertí en una indústria tèxtil, enderrocada a causa de l'aiguat de 1921. Actualment són unes ruïnes que es veuen damunt el manantial de les Deus. Conta la llegenda que en una de les guerres carlistes s'hi amagà un dels seus seguidors, el qual, descobert pels seus enemics, a canvi de la seva vida els oferí mostrar-los el lloc on hi havia amagada una campana d'or.

Núm. 72 Molí del Llarg 882912 E St. Quintí Mediona

Queda l'edifici però res del molí, que deixà de funcionar a finals del segle XIX. L'any 1921 un aiguat arribà a cobrir la part baixa del que aleshores era un habitatge. Es troba al peu mateix del camí que va a les Deus i sota Sant Quintí de Mediona.

Núm. 73 Molí del Coca 884911 E St. Quintí Mediona

Ha desaparegut totalment. Al seu lloc hi ha habitatges que es troben dintre la població de Sant Quintí de Mediona.

Núm. 74 Molí Blanc 887908 E St. Quintí Mediona

També conegut com a molí del Vicenç, només en queda algun vestigi que es localitza sota mateix d'una indústria tèxtil que es troba als afores de Sant Quintí de Mediona.

Núm. 75 Molí de l'Oliver 891905 D St. Quintí Mediona

No queda res del molí. Al seu lloc s'instal·là una fàbrica de filats.

Núm. 76 Molí de Fogars 897906 D St. Quintí Mediona

L'aiguat de 1921 el derruí totalment i en el seu lloc se'n reconstruí un de paperer. El molí fariner havia funcionat amb sínia, o sia, amb rodet vertical.

RIU DE BITLLES**Núm. 77 Molí del Jan 914897 D St. Pere Riudebitlles**

Del molí fariner, desconeixem què en queda, ja que es convertí en un de paperer i actualment és una gran indústria paperera coneguda com de cal Valls. A l'antic edifici es veu una sínia tota malmesa.

Núm. 78 Molí de Can Ferrer 939894 E Torrelavit

Actualment és un habitatge; del molí, res en queda.

RIU ANOIA**Núm. 79 Molí del Racó 999876 E St. Sadurní d'Anoia**

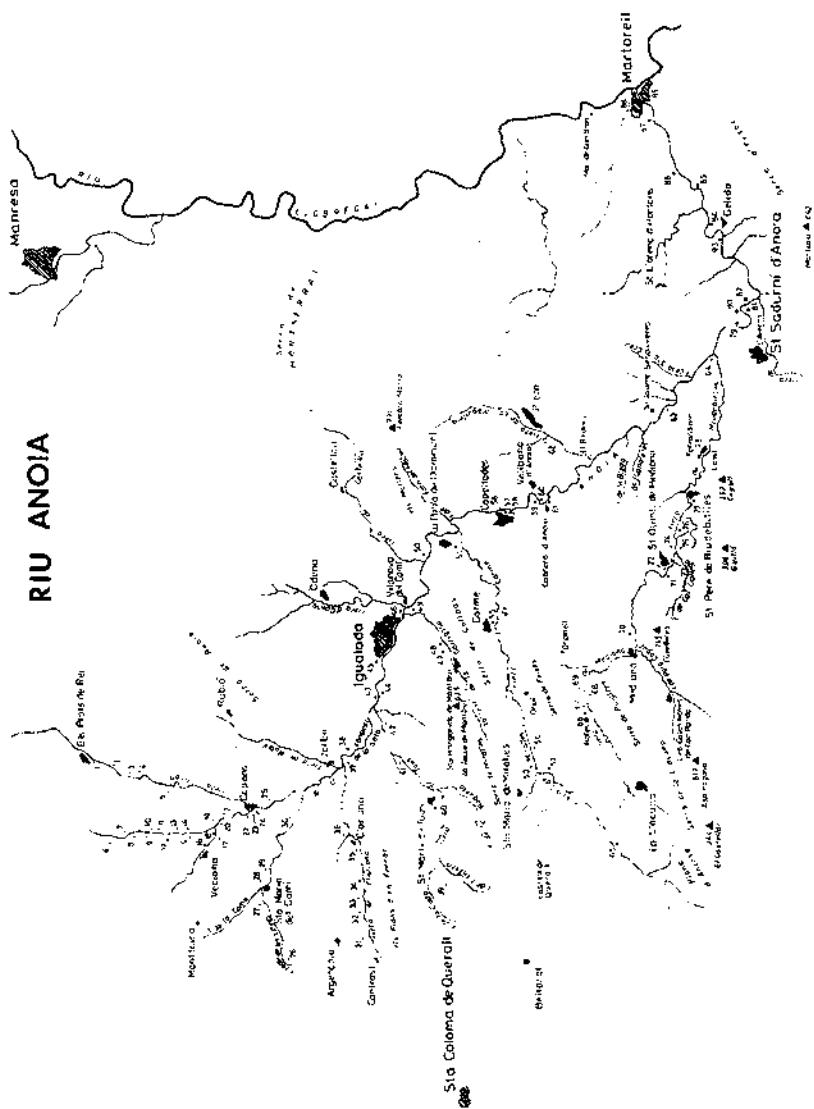
Són les ruïnes d'un molí paperer que originàriament fou fariner, conegut també per molí de Vilarnau. A la Guerra del Francès el general Manso, que era fill d'un moliner, el féu desmuntar perquè no fos utilitzat pels francesos.

Núm. 80 Molí de Can Guineu 003875 E St. Sadurní d'Anoia

Sota una altra edificació queda la part baixa d'aquest molí, d'uns 6,5 per 8,5 metres, coberta amb volta de canó. Encara s'hi veu quasi bé tot el muntatge de la mola. Al lloc avui dia es troba una gran indústria de cartronatges.

Núm. 81 Molí de la Foradada 004874 D Subirats

Queden les dues boques de sortida del desguàs, amb arc de mig punt. Pel seu damunt encara és visible una sínia d'entrada d'aigua.

Mapa de situació dels molins inventariats per Salvador Palau (dibuix d'Antoni Segarra i Mas-1991).

Núm. 82 Molí d'en Bosch 018873 E Subirats

Actualment, sota edificacions posteriors destinades a la indústria paperera, queda la part baixa coberta amb volta de canó del que havia estat el molí. L'actual propietari, Ramon Bosch i Casanova, em comentà que el seu avantpassat Ramon Bosch i Ferrer féu reconstruir el molí el 20-6-1784 i que funcionà fins a 1916. L'últim moliner fou el senyor Puig de Sant Martí Sarroca. La família Bosch el 1916 instal·là una farinera moderna a Sant Sadurn d'Anoia, la qual molturava 10.000 quilos diaris, després s'amplià a 40.000 quilos.

Núm. 83 Molí de Cal Banyes 043886 E Gelida

En queden les quatre parets en peu i s'identifica la petita bassa sense cacau. Es troba sota Gelida i sota el pont de l'autopista.

Núm. 84 Molí de Cal Piula 043893 D Gelida

Actualment serveix d'habitatge. S'identifica la paret de la bassa, el desguàs i, al carrer, es veu una de les pedres de la mola.

TORRENT DE LES FONTS**Núm. 85 Els Molinots 064897 D Gelida**

En queda tot l'encaix del cacau i s'intueix el que era la bassa. Sens dubte són restes de molt difícil localització, les quals es troben molt a prop d'on s'ajunta la torrentera de la Femosa amb l'Anoia.

RIU ANOIA**Núm. 86 Molí de Can Bargalló 067906 E St. Esteve Sesrovires**

Actual fàbrica de paper que possiblement correspon a l'emplaçament d'un antic molí fariner que apareix documentalment.

Núm. 87 Molí del Priorat 098918 E Martorell

El molí del Priorat de Sant Genís de Rocafort es construí a mitjans del segle XV. A les darreries del segle passat al seu costat es construí una fàbrica de filats; han perdurat els dos edificis fins als nostres dies si bé en estat ruïnós.

Núm. 88 Molí d'en Carmona 105925 E Martorell

Conegut com a molí del Gomis, actualment és un habitatge i fou construït a principis del segle XVII.

Núm. 89 Molí del Revall 109922 D Martorell

Molí de principis del segle XIII que estava situat al carrer del Revall, núm. 4. Les moles estan al Museu Municipal de Martorell.

RIERA D'ÒDENA

Núm. 90 Molí de Cal Brunet de Dalt 877099 D Òdena

Hi queden les quatre parets, s'identifica el que era la bassa i el cacau, la porta d'accés —molt malmesa— és adovellada i forma un arc de mig punt; aquest enderroc es troba al peu del camí que ens porta a Cal Brunet.

Núm. 91 Molí de Cal Brunet de Baix 876097 D Òdena

Un centenar de metres més avall del molí de Dalt es troben les restes d'aital molí, s'hi veu una volta de canó, de construcció molt rústega, coberta de bardissa i per la part del darrera s'identifica el que era bassa. Sembla una construcció del s. XVII.

Núm. 92 Molí de Cal Roca 865058 E Òdena

Edifici abandonat que havia servit d'habitable, la portalada és adovellada amb arc de punt rodó i en ella hi ha esculpit l'any 1690. Pel darrera s'intueix el que era la bassa i el seu cacau, es localitza a frec i sota el pont de l'autovia.